

MINDSZENTI LAP

Megjelenik
minden vasárnap.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok
nem adtnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona | Negyed évre . . 1 korona
Fél évre . . . . . 2 korona | Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyilttér garmond soronként 60 fillér.

Ellentétek és marakodások.

A megélhetési viszonyok napról-napra nehezebbek, súlyosabbak lesznek és e miatt a kereseti osztályok között az ellentétek mindjobban kiélesednek. Kétségtelen, hogy azt a diszharmóniát, amely a különböző fontos kereseti, megélhetési ágak között előállított, nagyrészt az étellel való küzdelem okozta, amely egyre több terheket ró a vállakra, ugyannyira, hogy ezek a terhek kezdenek elviselhetetlenné, türethetlenné lenni.

S ez a kiéhezett és egymásra utazó ellentétesség nagy kárára van az országnak, amelyben a különböző kereseti osztályok egymásra vannak utalva. Pedig tudvalévő dolog, hogy csakis ezeknek együttes összműködésétől várható eredményes munkálkodás a gazdasági vagyonyosodás és vele az államélet terén.

A különböző kereseti osztályoknak legfőbb érdeke, hogy segítse egymást, mert csak egymás segítségével boldogulhatnak, mert csak így bírják fentartani saját házukat, családjukat és a házat. De ez a közös munka csak akkor lehet hasznos, ha az ellentétek, a csunya marakodások, amelyek most a legmagasabb fokra hágtak, elsimulnak és az osztályharcot mihamarabb az osztálybéke váltja fel.

Az iparososztálynak éppen olyan nagy szüksége van a békés együttműködésre,

mint a kereskedőosztálynak, viszont ez a két osztály sem tud együtt érvényesülni a földmivesosztály nélkül. Mit dolgozzon az ipar, hogy viruljon a kereskedelem, ha a földmivelés nem ad hozzá őstermelést? Viszont mit érne az őstermelés, ha az ipar nem dolgozna fel és a kereskedelem nem értékesítené a földből előállított anyagot?

Látnivaló tehát, hogy csak jól megfontolt földmivelési és kereskedelmi munkálkodás bírja a kereseti osztályok közös összműködését egységes irányban vezetni. Érvényesülésében támogatni kell minden osztályt, mert egyik sem hátrábbvaló, mint a másik; egyik sem jogosult nagyobb előnyökre, mint a másik. És amikor arról van szó, hogy az ipar és kereskedelem fejlődése szükséges, nem szabad feledni, hogy ugyanakkor éppen olyan elsőrangú szükség a mezőgazdaság fejlesztése is, tehát egyiket a másik rovására fejleszteni épügy aránytalan, mint céltalan munka.

A mezőgazdaság csakis így bír elegendő anyagot termelni az ipar részére s csak így jut abba a helyzetbe, hogy a maga céljaira visszavásárolja az ipari készítményeket. A végcél tehát, hogy az iparosnak ne kelljen a földolgozó anyagért a külföldre menni és az általános fogyasztásnak ne kelljen a külföldi ipartermékekre szorulni. Rengeteg iparcikk özönlik be a külföldről Magyarországra.

Ez a legbiztosabb jele annak, hogy nálunk az ipar, kereskedelem és a mezőgazdaság pang és azoknak sürgős fejlesztése országos érdek.

Ezért életbevágóan kívánatos, hogy a nemzet kereső osztályai, melyeken az államfentartás legnagyobb anyagi terhe nyugszik, ne egymás ellen, hanem együttesen dolgozzanak ügyeikért és javaikért mely egyszersmint az országnak is ügye és java. Elég a küllelenségek ellen való védekezés, mert ha egymás között is háboruzik továbbra a magyar, úgy megérdemli pusztuló sorsát.

Ovakodjunk a korai vetéstől.

Az idei silány termésnek egyik fő oka az volt hogy a múlt év őszén elvetett búzáink a nagy szárazság miatt csak a hó alatt kelt ki oly ritkán, hogy a legtöbb gazda tavasszal a mitsem ígérő vetést kénytelen volt kiszántani. Sokan attól tartva, hogy az idei ősz a múlt évihez hasonlóan száraz lesz, kapva-kaptak a vetésnek kedvező időjárásról, elvetettek s má már nagyon sok vármegyében nemcsak a rozs-ból, de búzából is találnak zöld vetéseket. Tartok attól, hogy a gyönyörűen kikelt vetések terméseredménye nem lesz jobb a múlt évinél, mert tönkreteszi a korai vetések legnagyobb el-lensége, a hesszeni légy. A rovartani intézet óva inti a gazdákat október közepén innen való vetéstől. Sajnos a tanácsot sokan nem hallották, vagy ha hallották is, nem hisznek benne s

A Mindszenti Takarékpénztár ajánlja ügyfeleinek és a n. é. közönségnek

■ mérsékelt kamatláb mellett nyújtott váltó-, kötvény-, ■

15

jelzálog- és hosszú lejáratu törlesztéses kölcsöneit

Betáblázásoknál adós semmiféle bélyegilletéket vagy más költséget nem fizet. ■ az igazgatóság. ■

TÁRCA.

A virtus.

Írta: Nógrádi László.

— Már tudniillik . . . Ennyit mondott az öreg Kánya minden bevezetés nélkül, aztán elhallgatott és belemeresztette bozontos szemöldöke mögé rejtőző éles szemét a holdvilágos mezőbe.

Ketten ültek a pislákoló tűznél: az öreg Kánya, meg egy fiatal legény ember, akit közönségesen csak Fecskének hívtak. Mindketten pástorok voltak. Az öreg száraz, szikár, mint a füstölt hus, fekete is volt, mint füstölt oldalas. A balatoni nap megperzselte, megégette, meg is aszalta. Lombos ősz haja vállát verte, kampós orra keményen ugrott ki vékony arcából. Látszott rajta, hogy izma kemény és ruganyos, mint az acél. A Fecske még süvölvény, fiatal, hetyke, lányos ábrázatu, alig göndörödő a bajusza, de azért széles vállu s bikanyaku.

Mindketten hallgattak jó ideig. A legény sejtette, hogy az öreg Kánya valamit akar. Hatalmas kezét hanyagul tartotta görcsös somfa botján s egykedvű arccal nézett a tűzbe. Várta, mi lesz.

Az öreg Kánya szemhunyorítás nélkül nézett be a holdvilágtól elmélyedő mezőbe. Messzútnen, mint egy óriási fényes bádogtányér, a Balaton sikja ragyogott fel.

— Nem akartam szó nélkül, csak úgy gáncsot vetni beléd, Fecske . . . Érted már, ugy-e? — mondta az öreg Kánya anélkül, hogy fejét a legény felé mozdította volna.

Megint elhallgatott. A legény arca lángba borult, de azért egy arcizma se mozdult.

— Miről is beszél, Kánya uram? — szólt hetykén a rajta kapott ember tetetésével.

— Miről, az áldódat, te Fecske . . . Ne bolondozz velem . . . Nem szeretem a tréfát, mikor számadást teszek. — Szólt Kánya s szeme mint a vasvilla szegeződött neki a legénynek.

— Hát persze, hogy miről. Csak megmondja ha számolni akar, mondta élesebb hangon a legény. Állok a számadás elé. Fecskének hinak.

— Én meg Kánya vagyok . . . De te orozó tolvaj . . . Tilosban jártál.

— Mijét loptam el?

— Ne fortyogj, Fecske, Már itt hiába a beszéd. Kutyá csahol, eb ugat, megloptad a becsületedet.

— Én?

— Te.

— Hogy lehet az?

— Elcsavartad az asszonyom fejét.

A legény kicsit megmozdult. Féltrebb taszította a botját s kelletlen mosollyal pödörített egyet csipetnyi bajuszán.

— Az asszonyát? . . . Hát lehet? . . . Minek vett el olyat, aki nem a kelmed korához való.

— De már az utolsó szónál mindketten talpon voltak. Lobogó indulat égett a szemükben. Három lépésre álltak egymástól. A ropadozó tűz végig simította szennyes pástor öltözetüket s ragyogva siklott végig a két görcsös, hosszú somfa juhász boton. A legelésző két nyáj csengője nyugodtan szólt. A békességes, csendes éjszakában más nesz se hallatszott. Szem-

majd mindenkit csak a saját kára fog arra téríteni, hogy a kapott jó tanácsot kövesse.

A korai vetések ellenségét s az általa okozott kárt óhajtjuk gazdatársainkkal megismertetni.

Vidékek, sőt egész országok termését veszélyeztető kis állat a hesszeni légy, kisebb fajta szunyoghoz hasonlít, mely leginkább a buzaszárakon szeret élőködni, de feltehető a rozs s árpa vetésekben is. Szeptember hónapban kikelt vetések leveleire tojja petéit, amelyből a kikelő egy miliméter nagyságú kukacok a levél tövére másznak le és szívják a gyenge növény nedvét. Kedvező időjárás mellett két hét alatt teljesen kifejlődve tovább szaporít. Ezen gyors szaporodás az oka, hogy a vetésben eleinte csak itt-ott feltűnő sárga foltok rohamosan terjednek s ezen arányban pusztul a vetés. Ősszel az utolsó peterakás október első harmadában történik s így azon vetések, amelyek október közepe előtt nem kelnek ki, megmenekülnek a fertőzéstől. Az utolsó generáció kukacai a levél tövében bebábozódnak; ezen alakjukban megmaradnak a következő év április haváig, amikor három miliméter hosszú fekete legyecské alakjában azonnal petézni kezdenek. Szabad szemmel alig látható tojásokból már néhány nap múlva kikelnek a kukacok s folytatják kártételüket. Ha valaki vetését vizsgálja, a hesszeni légy kukacait a földtől számított első vagy második bűtyöknél találja meg. Míg az ősszel megfamadott vetések sárga foltok alakjában kipusztulnak, addig a tavasszal rohamosabban növekvő vetést elpusztítani nem bírja, de mivel a kukacok a növény tápláló nedvének nagy részét felemészti, a rágás, illetve szívás helyén a szár annyira meggyengül, hogy a növekedő szárat nem bírja el, az a rágás helyén lehajlik. Az így tönkre tett vetés úgy néz ki, mintha valaki bottal összeverte volna. Talán mondanunk sem kell, hogy a lehajlott kálásokban hiába keressük szemeket.

E káros rovar elleni védekezési módot fenti sorok olvasása után mindenki kitalálja: ne vessünk, még az utolsó generáció el nem pusztul. Nagyon jó szolgálatot tesz az magának és embertársainak

hunyorítás nélkül nézték egymást. A két hatalmas juhász komondor hempergözve játszott a harmatos fűvön, de mikor gazdai felálltak, hirtelen szétváltak. Mintha ők is érezték volna, hogy valami készül, odasompolyogtak a tűzhöz. Leült mindkettő s előbb tanácstalanul nézett egymásra, de aztán, mikor megperdültek a botok, fogvicsorítva fordultak szembe egymással. Még csak a botok pörögtek. Juhász tempó ez, nem is ért más emberfia hozzá. Két ujj között egy forog a bot, hogy nem is látni: Reszkető, gyöngye ujj nem bírja a nehéz somfa husángott, acélból van az a kéz, amely ezt a virtust tudja.

Pörgött a bot, sivitott, zugott a levegő. Csak úgy szakadozva eregette Kánya is meg a Fecske is a szót.

- Eb tempó.
- Kutya állja.
- Ha állja.
- En se állnám.
- Te se, Fecske.
- Nem, öreg Kánya.
- Tejfől gyerek.
- Öreg aludtjei.
- En? Te senki — mondod.
- Lassan a nyelvel.

Aztán sértegetni kezdték egymást.

- Menyecske köllött.
- fiatalnak való az, öreg Kánya.
- Szöröztél vóna, de loptál.
- Lophattam.

— Tisztességgel nem kaptál, mert kapva vagy.

Egy hosszú káromkodásba fult bele a legény szava s a pörgő botot gyorsan, mint a villám, marokra kapva, Kánya felé vágta. Csak egy csattanás hallatszott, aztán megint szembe álltak egymással, szinte mozdulatlanul. De már zihált a mellök az indulattól.

aki augusztusban és szeptember elején „csalogató vetés“-sel semmisíti meg a káros rovar álcáit. Ez így történik, hogy téli ugarnak hagyandó földjéből kisebb-nagyobb területet bevet, a kikelő vetésbe a hesszeni légy lerakja petéit s a kikelő álcák a ugarlás alkalmával jó mélyen a földbe kerülnek s ott elpusztulnak.

Az itt leírt védekezés azonban nagyon kevés értékkel bír, hacsak egy-két gazda gyakorolja. Hiába vetek én október közepén, ha szomszédom földjében a kikelő vetésre már rárakta petéit a hesszeni légy, ősszel ugyan az enyém már nem megy tönkre, de a tavaszi rajzásnál már az én földem is fertőzve lesz. Ha a bajtól, a kártól menekülni akarunk, úgy egy-egy község, vagy vidék birtokosainak a védekezési módokat egyaránt be kell tartaniok.

Quousque tandem . . .

Mindszent történetét ha valaki majdan megénekelni merészeli, bizonyára bálumattal áll meg Klio azon lapjánál, amelyre 1903. éleszen fölírva. Talán rémületbe is fog esni, olvasván a lelet háborzongató tartalmát, hogy a tatár-török pusztítással mennyire felérő vészfelhőt hárított el Mindszent tanügyének egéről négy marcona buzogányos vitéz ez év október hó 4-ik napjának alkonyán a gondnoksági ülésen, midőn háborgó lelkiismeretüket megszólaltatták s kapitóljumi ludakként ébresztőt fuvának Mindszent alvó közönségéhez Hazafiuji fájdalomkat soha el nem homályosuló aranybetűk örökítik meg a néptudományok szegedi nagy monguljának tizenkétéfű sárkányok által őrzött archivumában elhelyezett jeremiádájukban.

Jeremiás próféta síralmai nem termelnek nagyobb vérkönyveket a legvastagabb nyaku luteránus arculatján, mint amilyeneket hullajtani fog a majdani krónikás, ha értesül a memorandumból, azon lelki küzdelmekről, melyeket kiálta ezidőtájt Tabán szék- és főváros világhírű négy tanügyi bajnoka. Csillagokként tündöklők emlékjük mindörökké, vakító dicsfény sugárik fejük bubja körül . . .

S a bambuló krónikás eltörpülnek érzi magát — láttára a hősök nagyot jelentő neveinek.

Gál Lajos első, tabáni szabadalmazott nyílvános jellegű s a túllátogatottság elől piros lámpával védett hölgynevelő intézet tulajdonosának mesteri vezetése alatt indult meg három jóhiszemű, derék polgártársunk érzékeny szíve az iránt, mert hogy csávéba került Mindszent gyermeknevelése!

Szegény tanügy, hogy is bírod ki ez árvaságot?! Miként számíthat Gál Lajos intézete ujoncnövényedékre, ha Muszil Vilmos még tovább igazgatja a mindszent normal iskolákat? És miként bírják ki Gál Lajos és társai szakbéli barátságát az általuk féltett tantestület azon tagjai, akik melléjük szegődtek, csak hogy gyűlölj, avagy irigyelt társukat lehetetlenné tehessék?!

Nem Gál Lajosok, hanem lángpallost suhogató tanfelügyelő kell ide, aki elégtételt szerez a megsértett

A két kutya fogcsattogva szűkölt minden pillanatban arra, hogy egymásra rohanjon.

A botsattanástól megriadt nyáj ijedten tereledőtt össze, mindenik a maga csengős vezére körül: Már nem legeltek. Egymás mellé szorulva, bámultak a tűz felé, hol a két pásztor úgy állott, mint két öntött szobor. Csak egy-két pillanattal, aztán úgy kopogott a bot, mint a jégverés a bádogtetőn. Röviden, élesen, szaporán. Néha egy-egy tompább zuhanás hallatszott. Ez elevezen talált. Meg-megtántorodott utána hol az egyik, hol a másik, de a botsuhogásba szünet nem állott be.

A két kutya már ott hempergett a földön, hanem most már nem játszottak. Ott is párbaft vívtak életré-halálra.

Egy-hatálmás botsuhintás, rá tompa hörgés s aztán végig zuhant a gyepon a Fecske.

Öreg Kánya csak éppen annyi időt vett, hogy a marakodó kutyák közé suhintott, aztán odakuporodott a Fecske mellé.

— Ne bolondozz te, Fecske . . . Hé fiam . . . Bandikám . . . Az áldóját . . . Nyisd már ki a szemed . . . No, te, no, mondogatta s egy kanyarintással ledobva kabátját, alágyúrta a legény fejének. — Igyál no . . . igyál már, te bolond.

A hold ragyogva sütött le a harmatos, csillogó fűre. Fecske mozdulatlanul feküdt és olyan sápadt volt, mintha most tették volna a koporsóba. Homlokán vékony piros fonálka látszott. Végig folyt a vér arcán, le hetyke bajuszára s széles mellére, melyen mintegy medailon, ragyogott a bőrtarisznnya nagy rézcattja.

Az öreg Kánya úgy babusgatta, mint egy pólyásbabát. Végig törülgette piszkos keszkenőjével a legény véres homlokát s vizet töltögetett a szájába. Közbe megszólalva, biztatgatta. Káromkodott is egyet-egyet, hosszut, cifrát, aminő csak egy bubánatos öreg Kánya szívéből fakadhat.

tanügynek s végét vet valahára az ádáz gyűlölködésnek, amely a helyi állami tanítói kar tagjai között leplezetlenül tanyát ütött. Nem a kurta hősködés színterének avatta föl iskoláit e község polgársága.

Akik tanítói diplomájukat csak arra akarják használni, hogy társaik féltett kincseit elrabolják, a tantesületnek általuk máris megcibált hírnevét porba tiporják, a falu csendjét állandóan felzavarják, azok nem érdemlik meg a kiméletét, a csendhez szokott kies falunk levegőjét . . .

Ha nem tudnak beteg szenvedélyeiken uralkodni, vegyék elő jobbik eszköket s kérjék idején áthelyezését, mielőtt botránygyárjukat a falu megelegli.

Néhány esztendő óta sokat túrt e falu az állami tanítók némelyikétől. Hánykolódó magukviselésével, ki-rohanásaikkal ne tegyék gyűlöltté a népnevelők ügyeit, mert az nemcsak az övék, de az egész nemzeté. Ne gázoljanak abban a megbecsülteésben, amelyet elődeik itten nekik hátrahagytak, igyekezzenek inkább annak osztályosai lenni. Nem lehet az egy tanítónak sem kellemetlen, ami a falu lakosságának kellemes.

Akinek nem inge, ne vegye magára. Szivlelje meg, akit illet. Nem a háborút hirdetik, a békét akarják szolgálni e sorok.

Ne keressünk kákán csomót, egyesüljünk inkább a testvériségben, egyetértésben, mert csak ezen jel alatt lehet a hazát és véle a tanügyet hűen szolgálni. Békében, szeretetben jó példát adni.

Egyesüljünk, amíg nem késő. Ne vessünk szelet, mert vihart aratunk, amely egyformán tépázza meg az Isten teremtéseit, de legjobban a népnevelés ügyét.

Ujdonságok.

— Személyi hír. Pallavicini Sándor őrgrof ur őexcellenciája, a majoresco Pallavicini Alfonz őrgrof ur és Baldass Gusztáv központi igazgató kíséretében e hó 8-án Kistelek felől uradalmába érkezett s a pusztaszeri kastélyában szállott meg.

— Kinevezés. Mészáros Lajos földinket, aki a községházán is huzamosabb ideig irnokoskodott, dr. Cetrícis Lajos alispán a dorosmai főszolgabíróshoz díjnokká kinevezte. Mészáros már el is foglalta új állását.

— Tűzoltó-bál. A Mindszenti Önkéntes Tűzoltó-Egylet idei bál mulatságát folyó hó 17-én tartja meg a Goldner-féle „Erzsébet“-szállodában. Az előjelekből ítélve, ezen mulatság sem fog mögötte maradni az előző évi vigasságoknak, melyre nézve kellő biztosítékul szolgál a rendezőség fáradhatatlan tevékenysége. A díszes meghívók kibocsátása az elmúlt napokban eszközöltetett és akik erre igényt tartanak, de valami okból nem kaptak volna, forduljanak

Nagy sokára megmozdult a legény. Előbb csak a melle kezdett pihegni, aztán felvetette a szemét.

— No hála istennek, Bandi fiam. Azt a kárunkulusát . . . látsz-e már? Én vagyok az öreg Kánya . . . Ismersz-e? Fecske fiam . . . Mondd no, öreg Kánya.

A legény bámult rá. Révedezve hordozta tekintetét az öreg Kányán, mintha azon tanakodnék, vajjon ébren van-e, vagy álmodik. Felkönyökölt. Egy csöpp vér a kezefejére esett. Ettől aztán felébredt. Nehezen, szakgatottan beszélt:

— Mért tette ezt kelmed? . . . Tán a menyecskejeért? . . . Én . . . én még csak szemem se vetettem rá . . . Tudja azt, kelmed . . .

— Hát persze, hogy tudom, Bandi fiam. De hát fiatal az asszony, én meg öreg vagyok . . . Nem igaz? Biz igaz. Megköllött hát próbálnom, van-e még virtusom. Van, Bandi fiam. Rajtad kezdtem, te vagy a legderekből . . . Hanem itt meg nem állok . . . A jóskával is végzek, mert ennyi virtust megérdemel az én feleségem. Igaz-e?

Amire az öreg Kánya elvégezte a mondókáját, már Fecske is egészen magához tért.

— Röstelem, mormogta.

— So se rösteld, te is adtál nekem.

Valahonnan messziről a hegyoldalból kolomp szót hozott a szél. Öreg Kánya neszelni kezdett. Egy ideig szimatolt a levegőben, mint a kopó, aztán egyet füttyentett s megindult a kolomphang irányában. Sietve ment s csak úgy szólt hátra:

— Vigyázz egy kicsinyig a nyájamra is . . . Amott a Jóska kolompja szól, elnézek hozzá.

Kis idő múlva a kutyája vonyitva, nyargalvást jött vissza a nyájhoz. Öreg Kánya még a kutyáját se akarta magával vinni mikor virtuskodni ment. Csak a botját, a jó somfa göröcsös botját!

a rendezőséghez. Az egyesület vezetősége ezúton is kijelenti, hogy az egyesület nevével forgalomba került kócska hírek valótlanul alapulnak. Az egyesület él és működik s már új tagok felvételét is eszközölte. Megnyugtathatjuk barátainkat (bármily irányúak), hogy azon alap, melyre egyesületünk építve van, elég szilárdnak bizonyult a rombolás céljából nekiütődő hullámokkal szemben, egyben közöljük a közönséggel, hogy az egyesület ma, vasárnap délután tartja meg zárógyakorlatát.

— Halálozás. Rácz Ignácot, a Pallavicini-uradalom Mindszentben is előnyösen ismert főtisztjét súlyos csapás érte. Elvesztette régebbi idő óta betegeskedő kedves nejét szül. Mike Máriát. Temetése a tisztársak, rokonok s nagyszámu ismerősök részvételével a hó 7-én délután végebe Szegeden, ahol a belvárosi temetőben helyezték örök nyugalomra.

— Pályaudvarépítkezés Szegeden. A bajorbátaszéki vasúti vonal megnyitása következtében a vasúti áruforgalom jelentékeny része a délvidéki városokba terelődött. A szegedi forgalom is meggyaporodott s szűk lett az alsóvárosi teherpálya udvar. A MÁV. igazgatósága a pályaudvart kétszáz ezer korona költséggel kibővíteti: nyílt rakodókat, raktárakat épített s új sínparákat fektet le. A nagyarányú munkálathoz még az idei őszön hozzá kezdenek. A közigazgatási bejárást kedden tartották meg.

— Rébusz. Érdekességénél fogva leközzöljük a következő „hivatalos ügyben“ illetékes helyre intézett szegvári levelet: „Tekintetes Főszolgabíró ur! Az ipartörvények érdekében, ezen iratomat ezér küldtem ismét, mit már néhányszor megbeszélünk is, hogy én mint az ipar terén mint ács segéd dolgozók, jelenidő szakokban, Szegvár község belterületén, foglalkozom. És mint vagyoniatlan ember tartózkodok itt, ott, mint aki kíván törülve az élők sorából, azért figyelmeztetem a törvények érdekeit, hogy rendbe ne szedjem hivatali kötelezettségeket, és vigyázzanak, hogy Janrek pék nére ne esek megint hogy a hátamra ne nőjjen az óra, tegye bele a kájt Jandrek ur. Élég vót már három vagy négy év. A végítélet napjára való nézve meg ne agya bugyáljam az orvostu kezdve, Tekintetes urakig először Mindszentre való fellépés sem 10 firt helyenkint, vagy fizetnek 2-szor legközelebbi alkalomkor 5000 koronát az elmulasztott időszakokért, 3-szor maj meg számolunk a városi tekintéllyel szemben. Miután ipar jó erkölcsű magaviseletünknek alá vetve kérném a tekintetes Szolgabíró ur hivatali kötelezettségüket, miszerint továbbra is hűségesen és szorgalmasan teljesíteni kívánkozom maradok tisztelettel Putnoki Kálmán ács.“ — Aki meg tudja mondani, hogy a levél írója volt-e képpen mit kérelmez a hatóságtól, annak ezenél és a legünnepélyesebben ígérünk kerek számu száz koronát csengő aranyokban.

— Gyermek betörőbandája. A szegedi rendőrség egy 12 tagu, 9—14 éves gyerekekből álló betörőbandát tartóztatott le. A gyerekek valóságos véd- és dacsövetséget kötöttek, revolvert, tört és más kézfegyvereket szereztek és nemcsak éjjel, hanem kisebb csapatokra oszolva nappal is garázdálkodtak és a lopott dolgokat orgazdákra bízták. Egy részük bevallotta, hogy mielőtt a bandát megalakították, ismert szegedi berörök mellett inaskodtak, s pénzt, ruhát, csirkét és más tárgyakat lopkodtak, csak hogy fizethessenek az öreg betörőknek, kik őket helyes lopásra, hamiskártyázásra, álkulcsok készítésére, zárok felnyitására és más dolgokra tanították. A fiatal betörőket az ügyészség fogházába szállították, míg egyet, kit még nem lehet gyermekbíró elé állítani az ujszegedi Árpád-otthonba szállították, honnan azonban éjjel megszökött.

— Az utasok és a vasúti kocsik. A nagy világon talán sehol se bántják az utazó közönség oly kiméletlen módon a vasúti kocsik felszerelésével, berendezésével, mint a magyar ember Magyarországon. Az államvasutak másodosztályu kocsijai pár év alatt teljesen tönkre vannak téve. A magyar ember sáros, piszkos

lábait felrakja az ülőhelyekre, össze-vissza keni, mázolja, mintha csak szánt szándékkal rongálni akarná az állam vagyont. Az utasok zsiros sültteket, vajos tésztákat, gyömböcsöt hordanak be a plüssel bevont ülőhelyekre s mintha valami csapszék volna az utazó kocsi, olyan módon viselkednek benne. Összemaszatozzák a kocsikat s nemcsak a felszerelésben tesznek kárt, hanem az utasok ruháit is bemocskolják piszkaikkal. Nagyon helyesen cselekednék az államvasutak igazgatósága, ha megtiltaná a kocsikban való étkezést. Elég alkalom kínálkozik a nagyobb állomások vendéglőiben, az étkező kocsikban az evésre, ivásra, teljesen fölösleges, hogy az egész utvonalon végig mindig egynek az utasok. Egyáltalán türethetetlen a plüssüléseken a maszatozás, zsiros sonkadarabokat, szőlőszemeket potyogtatnak el s tönkreteszik a kocsi ülőhelyeit s az utasok ruháit. Itt csak szigorú rendszabályokkal lehet segíteni, különben az utazó kocsik sertésórákká válnak.

— Emberölés mulatság után. Csongrádon a nyári mulatságból mentek hazafelé a legények, köztük Palásthy László, Hajdú István és Nagy Ferenc közös hadseregbeli katona, akit az aratásra szabadságoltak. Az uton szóváltásból összeveszttek a legények. Palásthy bicskával Nagy Ferencnek rohant s teljes erejéből hasbaszurta. A szerencsétlen legény rögtön meghalt. A szegedi esküdtbíróóság a napokban vonta felelőségre ezért Palásthyt és miután az esküdtek kimondták rá a vétkést, a bíróság elítélte öt hat évi fegyházra.

— A jegyző tolvaja. Pity István sövényházi jegyző pincéjéből György Antal 14 éves udvaros fiu nagyobb mennyiségű bort lopott s mivel Sövényházán nincs korcsma, az emberek pedig nem utálják az italt (Mindszentben se!), hamarosan akadott gazdája a józamatu szőlőlőnek. György Tóni szépen pénzelt a lopott borból s ma is szedné be a koronákat és a kékhasu bankókat, ha a hűtlensége ki nem derül. Főljelentés folytán ügye a törvényszék elé került, amelynek gyermekbíróósága tekintve, hogy György Antal már rosvott multu — 6 hónapi fogházra ítélte a fiatal bortolvajt.

— Választási tengeri kígyó. Emlékeznék olvasóink a mult őszen lefolyt községi képviselőválasztás mozgalmaira, amiből kifolyólag Korom Gáspár és Baksay Illés választása azzal lón a másik pártról meggyanusítva, hogy a választók közül sokan hamis meghatalmazással szavaztak. Minlegy 100 körül lehetett a hamisnak vélt meghatalmazás száma. A szolgabíróóság megejtette a szükséges nyomozást, áttette az eredményt a kir. ügyészséghez, ahonnan a napokban érkezett meg az alábbi végzés:

13974/K.ü. 1909. szám. Polgárok választási joga ellen elkövetett vétség miatt terhelt ifju Apró József, Vajda János, Barna Pál, Bozó Pál, Losonci Lukács, ifju Korom Gáspár, Denezs János, Nagy Illés, Tóth Imre, Kis Péter, Nepper István, Balázs János, Bergel János, Gelcsi Péter, Klein Izidor, Szabó Vendel, Hevesi Balázs, Bába Antal, Szécsényi István, Korom Lajos, Kurucsai János, Veszolovszki Ferenc, Szabó János, Polák Péter, Bánfi M. Sándor, Apró József, Szeri Gergely, Káló János, Bugyi Ferenc, Szekeres István, Tóth P. István és Gráma János mindszentli lakosok ellen a Bpt. 101.§.1. pontja értelmében a nyomozást megszüntetem s erről, miután a feljelentés névtelenül tétetett, csak a nevezett terheltet értesitem. Indokolás. A Mindszentben 1908 évi november hó 14-ik napján megejtett községi képviselő választásból folyólag az ottani főszolgabíróhoz 1908. évi november hó 28-án „Több mindszentli választó“ aláírással ellátott feljelentés érkezett, melyben az foglaltatik, hogy a Baksay Illés és Korom Gáspár jelöltek mellett az özvegyasszonyok meghatalmazásainak kiállításánál visszaélések történtek, a mennyiben a feljelentésben megnevezett özvegyek a fenti jelöltekre meghatalmazást nem adtak, mégis a szavazásnál ezen jelöltekre is adatott be nevükre meghatalmazás, a mi nyilvánvalóan hamisított — s mi által az általuk valóban adott s a más jelöltekre szóló meghatalmazásuk s illetve szavazatuk érvénytelenítve lett. Ezen feljelentés alapján s mert a választást vezető főszolgabíró is észlelte a meghatalmazások kiállítására körüli visszaéléseket, sa-

ját hatáskörében nyomozati hihallgatásokat fogantatosított, s a keletkezett iratokat 1909. évi február hó 9-ik napján terjesztette be a szegedi királyi ügyészséghez, a hol azok 2323/1909. k.ü.sz.alatt iktattattak be. Tekintve azonban, hogy a lefolytatott nyomozati adatok szerint kétségtelen igazolást nyert, miként a szavazat napján több özvegyasszony nevében beadott meghatalmazások közül nagyobb számu meghatalmazás a meghatalmazó tudta és beleegyezése nélkül állítottatott ki s így azok meghamisítottak, mi által az illető özvegy-asszonyok valódi meghatalmazása is érvénytelenített s így szavazati jogaik gyakorlásában megakadályoztattak, tehát a Btk. 184.§-ába ütköző polgárok választási joga ellen elkövetett vétség forog fenn. Ámde ezen bűncselekmény miatt ugyancsak a Btk. 189.§-a értelmében a bűnvádi eljárás csak akkor indítható meg s illetve ebből folyóan a cselekmény csak akkor büntethető, ha a feljelentés a cselekmény elkövetése után 30 nap alatt a bíróságnál feljelentetett, a mi pedig jelen esetben meg nem történt, miután a feljelentés a mindszentli főszolgabíróhoz tétetett, bár 30 napon belül, onnan azonban a bírósághoz, nevezetesen a szegedi királyi törvényszékhez be nem jelentetett, sőt ezt a királyi ügyészség sem tehetette, miután a feljelentés az ügyészséggel csak 1909. évi február 9-én közöltetett, — tehát a 30 napnál jóval túl. Mindezeknél fogva a feljelentett cselekmény a Btk. 189.§-a értelmében büntethető nem lévén, a nyomozást a Bpt. 101.§ 1.pontja alapján megszüntetni kell. Szeged, 1909. szeptember hó 22. A kir. ügyészség vezetője: Dr. Szapáry kir. ügyész.

Tehát „kétségtelen beigazolást nyert, miként nagyobb számu meghatalmazás meghamisított, tehát bűnvádi eljárásra alkalmas és a büntető törvénykönyv 124. §-ába ütköző bűncselekmény követte el, amely bűncselekmény elkövetése után 30 nap alatt feljelentetett a mindszentli főszolgabíróhoz, de mert nem a bírósághoz jelentetett és a törvényszékhez a feljelentés csak 1909. év február 9-én érkezett: — azért a bűncselekmény egy másik paragrafus értelmében nem büntethető lett, — elévült.“

Nem tudjuk: a „névtelen“ panaszosok folytatják-e az eljárást? Lehet-e tovább kereskedniök? De az bizonyos, hogy szó érheti a törvény azon rendelkezését, melyek egérutat adtak bűnösöknek. Mert furcsa az, hogy az egyszerű kihágás esetét 6 hónapig érvényesen lehessen följelenteni, míg a jogtolvajok cselekedete 30 nap alatt már elévül.

Üvegéből táplált

gyermek, rozsás és teli arcukká, erősekké és életvidámakká válnak, ha SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t adnak nekik.

A Scott-féle Emulsió-ban

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jóváteszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle Emulsió-t nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kitűnő bármilyen okból eredő erőhanyatlás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

— A főváros legelső jogi szemináriuma. Igen sok panasz hangzott el az utóbbi években úgy a szülők, mint a jogi vizsgára készülő ifjak részéről, hogy ezen vizsgára való készülés leközdhetetlen nehézségekbe ütközik. Dr. Erős Vilmos volt Magyarországon az első, aki e kérdést beható tanulmányozás tárgyává tette és egy olyan intézményt létesített, melyet az egész jo-

gászfűtés hozsannával üdvözölt. Évekkel ezelőtt létesítette jogi szemináriumát, mely mai fennállásáig óriási lendületet vett és minden tekintetben kielégítette a jogászfűtés igényeit. Sokoldalú megkeresés alapján az intézet államszámvitelani államvizsgai tanfolyamot létesített, mely a következő hivatalokra és állásokra nyújt képzést: az összes minisztériumokban a számvevőségi szakra, az állami számvevőszéknél a számvevőségi szakra, a posta és távirat igazgatóságoknál a számvevőségi szakra, a munkásbiztosító hivataloknál egy a statisztikai, mint számvevőségi szakra, a magyar államvasutaknál a számvevőségi szakra, az állami zálogházaknál a számvevőségi szakra, a dohányjövédéki igazgatóságoknál a számvevőségi szakra; a tengerészeti hatóságok, pénzügyigazgatóságok, törvényhatósági városok, munkáspénztárak stb. hivataloknál a számvevőségi szakra, illetve kezelőtiszti állásokra. Magánhivataloknál renkívüli nagy előszeretettel alkalmazzák azokat, akik az államvitelani államvizsgát letették. Bővebb felvilágosítással szolgál: Dr. Erős Vilmos jogi szeminárium, Budapest, VII., Wesselenyi-utca 13.

— **Baleset a tanyán.** Nagy Antal tanyai polgártársunk e hó 8-án azon szándékkal ment át Korom István szomszédjához, hogy odatévedt csirkéit hazatereltesse. Am Korom István kutyája nem jó szemmel nézi az oda betérő idegeneket s Nagy Antal alighogy betette a lábát szomszédja portájára, a kutya rárohant s igen kényes helyen megharapta. Súlyos sérülésről lévén szó, Nagy Antalt a vásárhelyi kórházba kellett szállítani.

— **Nyilvános elszámolás.** Súlyos szembajban szenvedő Seres Sándor kőműves iparos gyógykezelési költségeire Apró Balázné gyűjtőívén a következő adományok folytak be: Bárány József 20 K, Falábu Imre 7 K, Mészáros Lajos, Mindszenti Takarékpénztár 5—5 K, Apró Balázs 4 K, Goldner Ödön 3 K, Bacsa Gáspár, Tary István, Zánthó Kálmán, D. Orban József, Nagy Gyula, Seres Lajos, Wimmer Béla, Ladányi Józsefné 2—2 K, Annus Sándor 1 K 80 f, Keresztes Ferenc 1 K 40 f, özv. Kovalik Józsefné 1 K 20 f, Walter József, Berger János, Keresztes János, Süle Lajos, Karaszka Kálmán, Tary Mihály, Schwáb Antal, Schwartz János, Büchler Gábor, Nagy Jenő, Falábu K. Józsefné, Bertók János, Kis Pál, ifj. Gyovai István, Nepper Lajos, Seres Béla, Floerancig Mihály, ifj. Pápay István, Elekes Lajos, Ki Béla, Szabó József, özv. Vida Mihályné, ifj. Mihály Jánosné, Páncél Károlyné, Hevesi Menyhért, Weinberger Ferenc, Antal Andrásné, Szimcsák István, Baksay Illés, Hoics Ferenc, Hevesi Pál, Gulyás János, Erhardt Mihály, Gémes Mózes, Keresztes Anna, özv. Vereb Jánosné, Korom Gáspárné 1—1 K, Pálkó Mihályné, Novák Ferenc, Baksay József, Takács Menyhért, Keresztes Áron, Bánfi Joakhim 80—80 f, Balázs Ferenc, Horváth Antal, Schwarc Ignácné, Korom Lajos, Diamant Manó, Széles István, Balog György, Gémes Pál, Gyovai István, Gémes Gyula, Schwáb Jenő, özv. Benedek Györgyné, özv. Müller Jánosné 60—60 f, Megyeri István, Schwáb Dávid, Löwy Bernát, Dobos István, Nagy Antal, Elekes Gyula, Gémes Károly 50—50 f, Keresztes Teréz, Vitos Jánosné, Steindl János, Hevesi Illésné, N. N., Pápai István, Zámbo József, Vajda Györgyné, Bálint Dávidné, Nepper István, Mátis József, Fogas Jánosné, Kovalik Károlyné, Mihály Jánosné, Judik Mihály, özv. Pap Pálné, Vörös János 40—40 f, Veres Erzsébet, Hevesi Menyhért, Hevesi Balázs, Bozó Sándor, Seres Gyula, Bánszkyne, Lantos Józsefné, Broskovics Sámuel, Rózsa Sándor, Szeri Frigyes, özv. Tóth Dezsőné 30—30 f, Lékay Mihály, Herman Jenő, Mihály Pál, Lantos Lukács, Mucsi Pál, Apró József, Korom Lajosné, Mihály József, Rózenbrauer Wilmosné, Korom Józsefné, Kovács Miksa, Lusztig Dániel, Lőrinc János, Huska Ágoston 20—20 f, Balázs Lajos, Schwáb József, Farkas István kereskedő 10—10 fillér adományai. Begyűlt összesen 131 K 40 fillér, mely összegből 12 K készpénzzel Seres Sándornának átadott, 29 K 80 fillér tartásban kiegyenlített, 89 K 60 fillér pedig a járási főszolgabíró által letétként őriztetik.

— **Emlékoszlop Béla cigánynak.** Cutor Béla nemcsak a vásárhelyieknek csinált vig órákat, mint az ottani első zenekar primása, hanem gyönyörű játékaival, megnyerő modorával elra-

gatta hallgatóit mindenütt, ahová a sorsa vezette. Mondhatni: jobban kedvezett a sors annak, aki nőit hallgatta, mint neki aki azokat fülbemászóan, szívhezszólóan muzsikálta. A vásárhelyiek hálából mozgalmat indítottak, hogy nemrég elhalt kedvec primásuknak emlékszobrot állítsanak s a költségek előteremtésére november hónapban műkedvelői előadást tartanak. Hisszük, hogy ez alkalomból Mindszentről is akadni fognak hálás átrándulók.

— **Vizvezetékünk ügye** elvégzése minden vonalon befejezéshez jut. Mint értesülünk, a csúcsi kis ártézi kut vizének szétvezetési munkáját Bálint Dávid jónévű iparosunk nyerte el, aki a munkához e hó 11-én fog hozzá.

— **Minydnyájunknak** kell néha egy erősítő szer mert a folytonos munka fárasztó. Kitűnő erősítő szernek bizonyult a „Scott-féle Emulsió“ mely főleg csukamáj-olajból áll, csakhogy igen jó ízű és a leggyengébb gyomor is könnyen emésztheti. A „Scott-féle Emulsió“ minden gyógyszerárban kapható.

— **A tanító ur.** Kovács Ödön okleveles tanító Szegeden és üres óráiban házasságszédelgő. Több szegedi cselédleány feljelentést tett ellene, mert elhitette velük, hogy feleségül veszi őket, pénzt csalt ki tőlük és az esküvő előtt megszökött hamarosan. Kovácsnak egyik áldozata volt Takács Annus martonosi illetőségű szakácsnő. Vele is elhitette, hogy elveszi s a mikor a leány bizalmába férközött, kicsalt tőle százhusz koronát és elvette az ékszereit. Takács Annus kedden délután haza akart utazni. A rókusai állomáson legnagyobb meglepetésére volt vőlegényével találkozott, akin rendkívül elegáns ruha és cilinder volt. A fiatal ur elegáns hölgyet vezetett a karján. Takács Annus hangosan rászólt:

— Hallja, adja vissza a százhusz koronámat, meg a gyűrűimet.

— Kicsoda maga, én nem is láttam magát életemben.

— Én, a maga menyasszonya vagyok, s rögtön rendőrt hívok, ha ide nem adja a holmimat. Nagy közönség gyűlt össze a larmára s a kinos jelenetnek a rendőr vetett véget, aki a társaságot a kapitányságra kísérte. A kihallgatás során kitént, hogy a szakácsnő nem alaptalanul gyanúsította meg a fiatal embert, akit letartóztatásba helyeztek.

Nyilt-tér.

Erovatban közlöttékért aláírot terheli a felelősség.

Nyilatkozat.

Folyó évi szeptember 19-én este a Zánthó-féle vendéglőben Nepper Lajos úr ellen felhevült állapotunkban sértő kifejezéseket használtunk. Ezen sértéseket visszavonjuk s ezuton tőle bocsánatot kérünk.

Mindszent, 1909. október 7-én.

Nagy Gyula.

Nagy Mihály.

MINDSZENT KÖZSÉG ELŐLJÁRÓSÁGA.

ad 1477, 1909. szám.

Arlejtési hirdetmény.

Mindszent község előljárósága mintegy **1800 darab házzszámítábla** szállításának biztosítására zárt ajánlati versenyt hirdet.

A házzszámítáblának tartalmazni kell a sorszámot (legfeljebb 3 számjeggyel), a kerületet és utca nevét.

Ajánlat tehető öntvény, zománcozott és festett bádoglemez házzszámítáblára.

Hiányos, elkésett és utóajánlatok kizártnak a versenyből.

Az eljáró bizottság fentartja magának, hogy a beérkezett ajánlatokból szabadon választhasson, vagy azokat mellőzze.

Feltételek a község házánál a hivatalos órák alatt betekintheők.

A kellően lezárt ajánlatokhoz a vállalati összegnek 5 százaléka készpénzben vagy értékpapirban bánatpénz gyanánt melléklendő s **folyó évi október hó 20-án délelőtt 10 óráig** Mindszent község előljárósághoz „Házzszámítáblák“ megjelöléssel nyújtandók be, ahol azok ugyanazon napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Az ajánlathoz egyidejűleg a házzszámítábla mintája is felcsatolandó.

Mindszent, 1909. évi október hó 1.

Antal András,
jegyző.

Veres Sándor,
bíró.

Házeladás.

Andrássy-utca 139. számú sarokházam, mely üzlethelyiségnek is igen alkalmas, kitűnő karban van, jutányos áron sürgősen eladó. Értekezhetni **Hevesi Mihály** tulajdonosnál a fenti cím alatt.

2—2

Tormásvirstli

szalvaládé, hideg felvágottak stb. friss és legjobb minőségben minden hétfőn és csütörtökön csak nálam kapható. Tisztelettel Steindl János kereskedése.

Olcsó tűzifa!

Értesitem a mélyentisztelt közönséget, hogy téglagyáramnál **elsőrendűbük hasábfá öle 32 koronáért kapható.** Tűzifákat állandóan raktáron tartok. Szives párfogást kér **Szimcsák Sándor** téglagyáros és tűzifa-kereskedő.

3—3

Órás-tanulónak

egy jó fiu azonnal fölvetetik Széles István múórásnál, Mindszerten.

5000 darab

gyönyörűbbnél gyönyörűbb képeslevezelőlap érkezett újabb papirkereskedésembe, igazi művészi felvétel valamennyi. Tessék megtekinteni! Kizárólag elsőrangú gyártmány! Nem tévesztendő össze szatócs-árukkal! —

Legújabb!

Mindenkinek kedves a

„PENKALA“ töltő-íron

Mellényzsebben elfér!

Célszerű!

Kényelmes!

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható Horváth Antal papirkereskedésében